

4. Juni

UPA 2026/114

Inatsisartut suleriaasianni § 33 naapertorlugu aalajangiiffigisassatut siunnersuut imaattoq matumuuna saqqummiuppara:

Kalaallit Nunaanni isertitaqarfiusinnaasunik nutaamnik ataatsimut misissueqqullugit, nunap aningaasaqarneranik nukittorsaanissaq aammalu Danmarkimit ataatsimoortumik tapiissutitigut (bloktilskud) pinngitsuuisinnaassutsip annikillisarnissaa siunertaralugu Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut. Misissuinerup inerpera UPA2027 nallertinnagu inatsisartunut agguanneqassaaq.

(Inatsisartunut ilaasortaq Erik Jensen Siumut)

Siullermik Inatsisartunut ilaasortaq Erik Jensen qutsavigissavara siunnersuummik matumani saqqummiussineranut.

Siunnersuut una aningaasaqarnermut tunngavoq. Kisianni aningaasaqarnermut tunngasuinnaangilaq. Aamma tunngavoq nunatsinni siunissaq qanoq ilusilersorniarnerrippit pillugu. Tunngavoq qanoq ililluta Kalaallit Nunaat aningaasarsiornikkut nukittunerulersissinnaanerippit aammalu nammineerluni napatissinnaanerulernissaanut toqqammavissanik pilersitsisinnaanerput.

Kalaallit Nunaat ullumikkut aalisarnermik inuussutissarsiuteqarnerup aammalu Danmarkimiit ataatsimoortumik tapiissutit tunngavigalugit ingerlanneqarpoq. Aalisarneq suli aningaasarsiornitsinni pingaarnepaajuvoq, taamaattuarumaarlunilu. Kisianni aamma nalunngilarput siunissaq eqqarsaatigalugu inuussutissarsiornikkut tunngavitta annertusarneqarnissaat pisariaqartoq. Taamaattumik pissusissamisoorpoq periarfissat nutaat misissorneqarnissaat aammalu nunatsinni isertitaqarfiusinnaasut assigiinngitsut ataatsimut nalilersorneqarnissaat.

Kisianni Siumumit isumaqarpugut oqallinnermi pingaarnepaamik apeqqt unaasoq: Suut nunamik pisuunngortitsippat? Akissut ataasiinnaavoq.

Inuit.

Nunap aningaasarsiornera aatsitassanit, aalisakkanit imaluunniit takornariaqarnermi periarfissanit pilersitseqanngilaq. Taakku tamarmik aatsaat naleqalersarput inuit sulinerisigut.

Aalisartooq aalisarpoq.

Sulisartooq tunisassiortarpoq.

Sanaartortoq sanaartortarpoq.

Perorsaasoq meeqqanik ineriartortitsisarpoq.

Peqqissaasoq innuttaasut peqqissuunissaannut suleqataasarpoq.

Niuertoq niuerneramik pilersitsisarpoq.

Inuit sulinerisigut naleqarnerulersitsineq pilersarpoq.

Taamaattumik nunap pisuunngortarnera pisuussutinit aallaaveqanngilaq. Nunap pisuunngortarnera innuttaasut piginnaasaannik, suliumassusaannik, ilinniagaannik aammalu periarfissaannik aallaaveqarpoq.

Taamaattumik siunnersuuteqartup tunngavilersuutaani pingaarutilimmik oqaatigineqartoq Siumumit isumaqatigaarput. Isertitaqarnissamut periarfissat annersaat ilaanni aporfiusut avataaniingillat. Amerlasuutigut uatsinni namminermiipput. Inatsisini, aalajangiinerni aammalu inuussutissarsiornermut sinaakkutissanik pilersitsinerup iluaniipput.

Naalakkersuisut akissuteqaataanni maluginiarparput EU Danmarkilu annerusumik isigineqartut, tamanna Siumumiit naammaginangitsutut isigaarput isumaqaratta nunarsuup illuatungaanut aamma periarfissarsiortoqartariaqartoq. Niuerneq eqqarsaatigalugu nipituumik Danmarkimik EU-millu toqqaaneq suaarutigineqartoq qanoq paasiniarparput?

Ukiorpasuarni nammineq pisuussutitta naleqarnerulersarneqarnerat nunatta avataani pisarsimavoq. Aalisakkat, qaleruallit aammalu tunisassiat allat nunatsinniit anninneqarlutik nunani allani suliarineqartarput, naleqarnerulersinneqartarlutik aammalu suliffissanik pilersitsiviusarlutik. Taamaattumik Siumumit isumaqarpugut annertunerusumik naleqarnerulersitsineq nunatsinni pisariaqartoq.

Aningaasaqarneq pillugu oqallinneq amerlanertigut aningaasat qanoq agguarneqarnissaannut tunngasarpoq. Kisianni Siumumit isumaqarpugut pingaarnerusoq apeqqutigineqartariaqartoq:

Qanoq ililluta amerlanerusunik naleqarnerulersitsisinnaavugut?

Qanoq ililluta amerlanerusunik suliffissanik pilersitsissaagut?

Qanoq ililluta amerlanerusunik inuussutissarsiuteqalissaagut?

Qanoq ililluta innuttaasut piginnaasaannik annertunerusumik atorluaasinnaavugut?

Tassami agguanneqarsinnaasut aatsaat pilersinneqassapput, siullermik naleqarnerulersitsisoqarsimappat. Siumumit aamma erseqqissarneqassaaq namminiilivinnissamik oqallinneq aningaasanut taamaallaat tunnganngimmat.

Namminiilivinnissaq Inatsisartut aalajangiinerisigut kisimi pinngilaq.

Namminiilivinnissaq innuttaasut sulinerisigut anguneqassaaq.

Kalaallit Nunaat namminersulivinnissamik angusaqarniarpat, tamanna aatsaat pisinnaavoq innuttaasut amerlanerusut suliffeqalerpata, amerlanerusut inuussutissarsiuteqalerpata, amerlanerusut suliffeqarfinnik pilersitsippata aammalu amerlanerusut naleqarnerulersitsinermut peqataalerpata. Saniatigut suliffeqarsinnaaneq akileraarutikkut ilanngaateikkullu soqutiginarsaraanni avataaniit suliartortut pakkersimaarneqarsinnaapput aningaasarsiornerlu nukittuningorlugu.

Nunatta namminiilivinnissaa politikerit kisimik suliarissanngilaat.

Innuttaasut namminersulertitsissapput.

Aalisartut.

Sanasut.

Suliffissuaqarfinni sulisut.

Niuertut.

Perorsaasut.

Ilinniartitsisut.

Peqqissaasut.

Innuttaasut tamarmik.

Taamaattumik Siumumit siunnersuut manna pingaaruteqartorujussuartut isigineqarpoq.

Misissueqqissaqqusineq taamaattoq periarfissanik taamaallaat ujartuinngilaq. Aamma ersersissavaa suut aporfiunersut, suut inatsisini allanngortinneqartariaqarnersut, suut inuussutissarsiortunut oqilisaataasinnaanersut aammalu suut nunatsinni amerlanerusunik suliffissanik pilersitsisinaanersut.

Naggataatigut oqaatigissavara Siumut isumaqartoq Kalaallit Nunaat periarfissarpassuaqartoq. Kisianni periarfissat aatsaat inuiaqatigiinnut iluaqutaalertarput takuneqaraangata, nalilersorneqaraangata aammalu aalajangiiffigineqaraangata. Taamaattumik Naalakkersuisut nunatsinni isertitaqarfiusinnaasut nutaat tamaasa ataatsimut isigalugit misissueqqissaarnissaat pissusissamisoorluinnarpoq.

Aalisakkat nalitusaqqaarlugit avammut annissussapput, tamanna pissaaq erngup nukissiutaanik minguitsumik tunisassiorfeqarnikkut. Taamattaq pisassiissutit tamakkerlugit qaqinneqartarnissaat qulakkeerneqartariaqarpoq, assersuutitut taasinnaavarput nutaamik pisassiissutit

suliariumannittussarsiuunneqarnerat nuna aningaasarsiuunneqarnerulissappat piaarnerusumik naammassineqartariaqarput.

Takornariartaassuit ilaasuisa ullormut akitsuummik akiliislerneratigut. Avatangiisimut, nunatsinni, iluliarsuit, kangerluit, arferit, inuit, nunarsuaq isiginnaagaq naleqapoq inuinullu isaatitsilluarfiusaaq.

Erngup nukissiuteqarnikkut sinnilinnut tunisassiorneq avammut aningaasatigut isaatitsissutigilernissaat siunissamut eqqanaarinninneruvoq.

Illersornissakkut ilassutitut isumaqatigiissusiornikkut nunatsinnik atuineq akiliuteqarfigineqartalerli.

Imeq tunisassiatut pisuussutitut pingaaruteqartutut inissisimalissaaq.

Kalaallit kulturikkut pinngorartitsisut annertuumik periarfissarissaarnerat aqutissiuutassaavoq.

Kisianni aamma pingaarnerpaamik eqqaamassavarput:

Nunatta pisuunngortinnissaa pisuussutinit pinnani innuttaasut piginnaasaannik, sulinerannik aammalu naleqarnerulersitsinerannik aallaaveqarpoq.

Aamma namminiilivinnissaq aatsaat anguneqarsinnaavoq innuttaasunit.
Taamaattumik Siumumit siunnersuut taparserneqarpoq.